

MUZEJ OTOKA BRAČA

IZVJEŠĆE O RADU ZA 2016. GODINU

1. SKUPLJANJE GRAĐE

1.3. Darovanje

- Marica Ivelić ud. Jurice iz Pražnica darovala je muzeju štednjak (510 : ŠKR 2159) kojeg je kovač Niko Bodlović iz Bola iskovao od čahura topovskih granata 1955. godine
- Hanka Giroto iz Postira darovala je muzeju sljedeće predmete:
 1. žensku bluzu (510 : ŠKR 2160)
 2. žensku noćnu kapicu (510 : ŠKR 2161)
 3. četku za ribanje podova – „bruškin“ (510 : ŠKR 2162)

2. ZAŠTITA

2.1. Preventivna zaštita

Prostorije muzeja se provjetravaju, vitrine i podovi se redovito peru, a izlošci čiste.

U listopadu 2016. godine nastavljeni su radovi na sanaciji muzejske zgrade. Nakon provedenog postupka javne nabave, Centar je sklopio Ugovor s izvođačem Viza projekt d.o.o. Split za radove na sanaciji pročelja kule Muzeja otoka Brača u Škripu. Radove je financiralo Ministarstvo kulture i Splitsko-dalmatinska županija.

2.2. Konzervacija / 2.3. Restauracija

U 2016. godini nastavljen je kontinuitet konzervatorsko restauratorskih radova na predmetima iz fundusa Muzeja otoka Brača u Škripu. Sukladno Ugovoru Ministarstva kulture o sufinanciranju radova, te Ugovoru s izvođačima, restauratori Zrinka Savà i Giuseppe Savà preuzeli su u obradu pramčani kip s bračke polake “La Bella Viaggiatrice“ iz 18. stoljeća. Na puleni broda iz flote Pustinje Blaca bila su prisutna mnogobrojna sitna mehanička oštećenja drva i polikromije, a pojedini dijelovi drvenog kipa potpuno su odlomljeni. Prilikom

restauratorsko konzervatorskih radova uklonjene su prisutne nečistoće, nanesena sredstva protiv crvotočine, izvršena dubnska sondiranja, rekonstruirani pojedini nedostajući dijelovi itd.

Centar za kulturu Brač sklopio je Ugovor za izvršenje restauratorsko-rekonstrukcijskih radova, odnosno faze obnove instrumentalnog ustroja i vanjštine povijesnog klavira - Tafelklavier „MICHAEL MARIACHER in Venedig“, sagrađenog u prvoj polovici 19. st. iz fundusa Muzeja otoka Brača u Škripu, s tvrtkom M. Heferer d.o.o., Zagreb. Ovaj povijesni klavir značajno je djelo hrvatske kulturne baštine, zaštićen kao pojedinačno pokretno kulturno dobro u registru kulturnih dobara Ministarstva kulture RH. Sukladno odobrenim financijskim sredstvima Ministarstva kulture u ovoj fazi obnove predmetnog klavira u 2016. godini, izvršen je akustički ustroj instrumenta (demontaža žica i žičnih vijaka, revizija ugodbene grede i dr.), revizija batića i štilova, otpinjača i podizača, rekonstrukcija uništenih štilova batića, čišćenje i podmazivanje osovina i poliranje mjedenih vilica, restitucija funkcije pedalnog ustroja i njihovih prijenosa i dr.

3. DOKUMENTACIJA

3.1. Inventarna knjiga

Inventarna knjiga se vodi u računalnom programu M++.

Arheološka zbirka broji 339 predmeta, a podijeljena je na tri podzbirke:

- Podzbirka *Prapovijest* broji 163 predmeta.
- Podzbirka *Antika* broji 84 predmeta.
- Podzbirka *Rano kršćanstvo* broji 92 predmeta.

Geološko-paleontološka zbirka broji 35 predmeta.

Etnografska zbirka broji 453 predmeta.

U tijeku je inventarizacija kulturno-povijesne zbirke i njezinog izdvojenog dijela nazvanog *Bibliografska zbirka Đure Nazora*.

6. STRUČNI RAD

6.3. Revizija grade

U veljači 2016. godine tročlana komisija koju su činili ravnateljica Centra za kulturu Brač, kustosica Muzeja otoka Brača Andrea Matoković i kustos Galerije umjetnina „Branislav Dešković“ Tino Vuković provela je reviziju geološko-paleontološke i etnografske zbirke Muzeja otoka Brača, o čemu je sastavljen zapisnik.

6.5. Posudbe i davanje na uvid

U srpnju 2016. dr. Branko Kirigin i dr. Alberta Arena sa sveučilišta La Sapienza u Rimu proučavali su u Muzeju otoka Brača ostatke brončanodobne keramike nađene prilikom arheoloških istraživanja u Škripu 1995. godine.

Jurju Krstuloviću, predsjedniku Udruge antifašističkih boraca Brač, posuđeno je 30 fotografija za presnimavanje za potrebe postavljanja izložbe u Muzeju pobjede i oslobođenja u Šibeniku 5. studenog 2016. godine.

6.6. Sudjelovanje na kongresima i savjetovanjima

Kustosica Andrea Matoković je sudjelovala na 9. skupu muzejskih pedagoga s međunarodnim sudjelovanjem „Edukacija : izazovi i rješenja novoga doba“ koji se održavao u Gradskom muzeju Varaždin od 28. do 30. rujna 2016. godine. Tema njezinog izlaganja naslovljenog „Je li latinski jezik doista mrtav?“ bila je izvođenje terenske nastave latinskog jezika za gimnazijalce u Muzeju otoka Brača.

6.7. Publicistička djelatnost stručnih djelatnika

Članak kustosice Matoković naslovljen „Pristojan glas daleko se čuje“, na temu odnosa s javnošću, objavljen je u prosincu 2016. u časopisu Gradskog muzeja Karlovac „Glas“ (br. 13. god. XV, 2016.).

6.9. Stručna pomoć i konzultacije

Djelatnici Centra za kulturu Brač daju savjete učenicima osnovnih i srednjih škola pri rješavanju zadataka vezanih uz kulturnu prošlost zavičaja i pružaju stručnu pomoć studentima pri izradi seminarskih, završnih i diplomskih radova. Suraduju sa školskim profesorima u pripremanju materijala za izvođenje terenske nastave. Turističkim vodičima i novinarima pružaju potrebne informacije o prošlosti i sadašnjosti otoka Brača.

11. EDUKATIVNA DJELATNOST

11.1. Vodstva

Omogućeno je organizirano vodstvo za građanstvo, prilagođeno dobnim skupinama i interesima posjetitelja. Vođeni smo idejom da bi muzej posjetiteljima trebao biti polazišna točka u upoznavanju povijesti, kulture i prirodnih osnova otoka Brača. Trudimo se kroz priču udahnuti život nijemim muzejskim predmetima i učiniti ih dijelovima slagalice, koja će dati cjelovitu sliku o najvećem dalmatinskom otoku. Ciljana publika nisu isključivo strani turisti, koji kroz razgovor o Braču žele saznati nešto više i o hrvatskoj povijesti općenito, nego i hrvatski građani, uključujući i same Bračane, koji žele osvježiti znanje o zavičaju. U vođenju nastojimo biti informativni i zanimljivi, jer nam je namjera educirati posjetitelje i istovremeno im priuštiti kvalitetnu zabavu. Kao i svake godine, muzej su su posjetili članovi različitih udruga, djelatnici kulturnih ustanova i organizacija s područja uprave te sudionici manifestacija koje su se održavale na Braču, kao što su npr. generalni tajnik Međunarodnog udruženja turističkih novinara Jacques J. Campe, folklorna skupina Hrvatskog doma Wels, mreža stručnjaka nematerijalne kulturne baštine jugoistočne Europe, sudionici Međunarodnog ljetnog bračkog karnevala iz Verone itd.

Posebna pažnja se posvećuje vođenju predškolskih i školskih grupa. Godine 2016. muzej su posjetile brojne organizirane skupine profesora i učenika hrvatskih osnovnih i srednjih škola, Kroz muzej smo proveli 14 skupina učenika osnovnih škola iz Hrvatske, 4 skupine hrvatskih srednjoškolaca i jednu skupinu francuskih srednjoškolaca.

11.3. Radionice i igraonice

U suradnji s prof. Silvijom Sinovčić 21. 5. 2016. u Muzeju otoka Brača u Škripu održana je terenska nastava za učenike V. gimnazije „Vladimir Nazor“ iz Splita iz latinskog jezika, o čemu učenici snimaju dokumentarac.

11.4. Ostalo

Posebna događanja

Noć muzeja 2016.

Život posljednjih upravitelja Pustinje Blaca - don Nikole Milićevića starijeg i don Nikole Milićevića mlađeg, bila je tema Noći muzeja 2016., koju su u Muzeju otoka Brača u Škripu organizirali Centar za kulturu Brač i Turistička zajednica grada Supetra.

Ova su dvojica svećenika obilježili posljednje stoljeće glagoljaške Pustinje Blaca, uzdigavši je na najvišu kulturnu razinu, a u Noći muzeja scenski su prikaz njihova života izveli članovi amaterskog kazališta „Bracera“ iz Supetra, Bračkog folklornog društva „Ciciljona“, violinist Pero Vladislavić i muzejski kustosi Centra za kulturu Brač.

Veliki interes je pobudila zabavna radionica tiskanja glagoljskih slova u tehnici linoreza, o čemu su djecu, ali i odrasle, poučavali kustosi Tino Vuković i Andrea Matoković. U muzeju je otvorena izložba „Pustinja Blaca pod upravom don Nikole Milićevića starijeg i don Nikole Milićevića mlađeg“ kustosice i ravnateljice Jasne Damjanović, te izložba likovnih radova učenika Osnovne škole Supetar na istu temu.

Astronomska ostavština don Nike Milićevića mlađeg inspirirala je učenike Srednje škole Bol koji su održali zanimljivu prezentaciju i organizirali promatranje neba teleskopom u dvorištu muzeja. Također, u muzejskom mauzoleju posjetitelji su se mogli poigrati računalnom projekcijom noćnog neba.

Tijekom večeri mogla se pogledati i utakmica hrvatske rukometne reprezentacije na velikom platnu u dvorištu, a za zabavu je bila zadužena najveselija bračka klapa Boduli. Škripske gospođe častile su posjetitelje svojim čuvenim kolačima i vrućim čajevima, slasne medenjake, „*medujoke*“, u posebnim kalupima na temu Pustinje Blaca pripremili su učenici OŠ Pučišća". Dio bogatog duhovnog i kulturnog nasljeđa dvojice posljednjih blatačkih pustinjaka mogao se osjetiti i u Splitu, u palači Skočibučić Lukaris na Peristilu, gdje se u Noći muzeja mogla pogledati izložba fotografija „Pustinja Blaca - kulturni krajolik“.

Tekst programa:

„Ovogodišnja manifestacija u naš muzej donosi priču o dvojici pustinjaka istoga imena koji su kao upravitelji obilježili posljednje stoljeće svećeničke Pustinje Blaca, uzdigavši je na najvišu kulturnu razinu.

Teško je prosuditi, čija je svakodnevica bila zanimljivija; ona don Nikole Milićevića Starijeg, koji je obnavljao samostanske zgrade i kultivirao krajolik, veličajući vrline pustinjaka i

vrijednost ljudskog rada. Na kraju dana opuštao se uz violinu i klavir i pjesmu ptica iz krlетки koje je rezbario u svojoj stolarskoj radionici. Djeca pastira, čiji je bio učitelj, često su mu pomagala slagati slova u maloj tiskari koju je sam osnovao.

Ništa manje uzbudljiv život nije imao ni njegov nećak, don Nikola Milićević Mlađi, erudit i čuveni astronom, koji je u Pustinji Blaca osnovao zvjezdarnicu i plodnim znanstvenim radom joj pribavio svjetski ugled.

Putem scenske igre, radionica i izložbe upoznat ćemo vas tek s malim dijelom bogatog duhovnog i kulturnog nasljeđa dvojice posljednjih blatačkih pustinjaka.“

21. edukativna muzejska akcija povodom Međunarodnog dana muzeja „KLIK na kulturni krajolik“

U muzejskom programu Centra za kulturu Brač pod nazivom „U Blacima se gnijezde ptice i zvijezde“ održanom u muzeju i okolici Pustinja Blaca sudjelovali su brački osnovnoškolci iz Postira, Supetra, Pučišća i Bola i učenici Gimnazije „Vladimir Nazor“ iz Splita.

Tako je upravo završena izložba „Pustinja Blaca – kulturni krajolik“ na splitskome Peristilu dobila svoj nastavak kroz šetnju mirisnom dolinom do strmih litica pod kojima je sazdan pustinjački samostan.

Kustosi i autori programa Jasna Damjanović, Andrea Matoković i Tino Vuković, te muzejski čuvari Luka i Zoran Vranjičić, upoznali su učenike s poviješću ovog pustinjačkog samostana, jedinstvenog primjera sklada ljudskoga rada i sačuvane prirode.

Guido Piasevoli, stručnjak iz Javne ustanove za zaštićene prirodne vrijednosti na području SDŽ, govorio je o flori i fauni blatačke doline koju je, osobito u 19. stoljeću, oplemenjivao blatački upravitelj don Nikola Milićević pod čijom su upravom uzgojeni vinogradi i maslinici, te pčelinjak s kamenim košnicama.

O posebnostima nekadašnjeg života u ovome kraju, te fauni u zaštićenom krajoliku Doline Blaca, kazivao je dr. Tihomir Eterović, šef Hitne službe i vrstan poznavatelj zmija na Braču. Boraveći u muzeju i njegovoj okolici učenici su otkrivali povezanost kulturne i prirodne baštine, a baš poput blatačkih pustinjaka, napisat će i dnevnik o danu provedenom u Blacima. Program „U Blacima se gnijezde ptice i zvijezde“ podržali su Turistička zajednica Grada Supetra, Javna ustanova za zaštićene prirodne vrijednosti na području Splitsko dalmatinske županije i Poljoprivredna zadruga Supetar.

Ova muzejska akcija ukazala je na važnost edukativnog dijela projekta „Eko muzej Pustinja Blaca“ kao i na fenomen specifičnog krajolika Blaca kao iznimnog dijela našeg kulturnog nasljeđa.

Festival čakavske riči, 2016.

U Škripu 27. kolovoza održalo se sedmo izdanje Festivala čakavske riči „Štefe Pulišelić“ u čast Stjepanu Pulišeliću (1910. - 1998.), poznatomu čakavskom pjesniku s otoka Brača. Ove se godine festival odvio u samo jednome danu i u nešto izmijenjenome formatu.

U dardinu vile „Skule“ po prvi je put u programu Festivala održan čakavski susret, odnosno okrugli stol na temu „Čakavština danas“ kojemu su nazočili naši istaknuti jezikoslovci i dijalektolozi pod stručnim vodstvom dr.sc. Filipa Galovića. Tako je dr. sc. Josip Lisac održao predavanje na temu „Čakavsko narječje u hrvatskom jeziku i hrvatskoj kulturi“, prof. Gita Dragičević govorila je o Bračkim čakavskim pjesnicima, a dr. sc. Lina Pliško tematizirala je čakavske idiome u Istri. Predavanje dr. sc. Lucije Puljak održano je pod naslovom „Podudarnosti između dječjega jezika i pučkih idioma na sintaktičkoj razini“, dr. sc. Katarine Lozić-Knezović „Obalna bračka toponimija“, dr. sc. Dunje Jutronić „Neke napomene glede izrade prvoga rječnika sa standardnoga hrvatskoga jezika na splitski govor“, a dr. sc. Filip Galović održao je predavanje na temu „Neke riječi romanskoga postanja u bračkim čakavskim govorima“.

U Muzeja otoka Brača odvijao se drugi dio priredbe – *Večer čakavske riči*, na kojoj su sudjelovali brački recitatori izvodeći Pulišelićeve pjesme, te klapa Braciera s odličnim glazbenim izvedbama. Sudionici ovogodišnjega dječjega *Pričigina*, dvoje pučkih osnovnoškolaca, također su oraspoložili mnogobrojnu publiku. Dr. sc. Filip Galović te je večeri nazočnima izložio bitne elemente svih predavanja s okrugloga stola, ukazavši na važnost rada dijalektologā, a dr. sc. Lucija Puljak svojim je izlaganjem ukazala na vrijednost svake pojedine čakavske riječi koja nestaje iz govora i koju je teško nadomjestiti. U predvorju muzeja održana je i izložba fotografija učenika OŠ Pučišća, te mala zakuska uz raznovrsne domaće slastice škripskih žena. Ovo su bračko događanje organizirali *Turistička zajednica Grada Supetra*, *Narodna knjižnica Supetar* i *Centar za kulturu Brač*, a Festival se održavao u sklopu programa 32. Supetarskoga lita.

12. ODNOSI S JAVNOŠĆU (PR)

12.2. Sudjelovanje u televizijskim i radijskim emisijama

- Noć muzeja 2016.
 - Vijest o Noći muzeja u vijestima Hrvatskog katoličkog radija u subotu, 30. 1. 2016.
- 21. muzejska edukativna akcija povodom Međunarodnog dana muzeja „KLIK na kulturni krajolik“
 - Javljanje uživo iz Blaca ravnateljice Jasne Damjanović u programu Radio Splita 14. svibnja 2016.
- Snimka dijela fundusa Muzeja otoka Brača prikazana je u emisiji „Lijepom našom“ iz Supetra prikazanoj na HRT1 u subotu, 22. 10. 2016.
- Dana 13. 4. 2016. snimljena je reportaža o Muzeju otoka Brača i razgovor s kustosicom Matoković za putopisni serijal “Croatia's Finest“ britanskog kulinarskog maga Dhruva Bakera, koji se od 26. 9. 2016. prikazuje na kanalu Holiday & Cruise TV – Sky Channel 256, a od 1. 10. 2016. i na kanalu National Geographic Asia

Ostali mediji

Noć muzeja 2016.

- Gospodnetić, Ivana. Fokus na Škripu // Slobodna Dalmacija (Split, 29. 1. 2016.), str. 10.
<http://www.braconline.com.hr/bracke-vijesti/vijesti-iz-kulture/16910-noc-muzeja-u-skripu.html>
http://www.ss-bol.skole.hr/?news_hk=1&news_id=374&mshow=874
http://www.os-supetar.skole.hr/?news_id=1879
<http://www.brac-online.com.hr/2016/01/noc-muzeja-skrip.html>
<http://www.ika.hr/index.php?prikaz=vijest&ID=176775>
<http://www.ika.hr/index.php?prikaz=vijest&ID=176844>
<http://www.dalmacijanews.hr/clanak/4ddo-detaljan-pregled-programa-noci-muzeja-u-splitu-i-okolici#/clanak/4ddo-detaljan-pregled-programa-noci-muzeja-u-splitu-i-okolici>

Edukativna djelatnost

Vodstva

<https://www.facebook.com/hrvatski.dom.wels/photos/a.1015917491809785.1073741924.146988678702675/1015926668475534/?type=3&theater>

<http://os-selca.skole.hr/fotogalerija?show=album&id=27>

<https://www.facebook.com/355714527955721/photos/pcb.468730793320760/468729443320895/?type=3&theater>

21. muzejska edukativna akcija povodom Međunarodnog dana muzeja „KLIK na kulturni krajolik“

<http://www.braconline.com.hr/bracke-vijesti/vijesti-iz-kulture/17160-u-blacima-se-gnijezde-i-ptice-i-zvijezde.html>

<https://www.facebook.com/media/set/?set=a.10154131977436000.1073742525.12843205999&type=3&uploaded=9>

<http://dalmatinskiportal.hr/zivot/u-blacima-se-gnijezde-ptice-i-zvijezde/12541>

<http://www.boljani.info/bolska-kronika-arhiv/2016-v>

http://www.os-bol.skole.hr/?news_id=388

<http://www.os-vnazora-postira.skole.hr/2016/06/page/4/>

<http://gimnazija-peta-vnazor->

st.skole.hr/?news_hk=1&news_id=341&mshow=290#mod_news

Festival čakavske riči, 2016.

<http://braconline.com.hr/bracke-vijesti/dogadjanja-i-eventi/17430-festival-cakavske-rici.html>

https://www.facebook.com/pg/Supetarsko.lito/photos/?tab=album&album_id=1771098516498380

<http://www.brac-online.com.hr/2016/08/festivala-cakavske-rici-stefe-puliselic.html>

<http://radio.hrt.hr/radio-split/clanak/festival-cakavske-rici-stefe-puliselic/126254/>

<http://gradsupetar.hr/novosti/558-festival-cakavske-rici-stefe-puliselic.html>

Ostalo

<http://www.gmk.hr/Aktivnost/Posebna%20doga%C4%91anja/2198>

Tripadvisor

https://www.tripadvisor.com/Attraction_Review-g2034470-d7689902-Reviews-The_Island_of_Brac_Museum_Skrip-Skrip_Brac_Island_Split_Dalmatia_County_Dalmatia.html

14. UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Individualni posjetitelji

Individualni posjetitelji su osobe koji samostalno, bez posredovanja velikih turističkih agencija dolaze u posjet muzeju. Neki od ovih posjetitelja dolaze u skupinama s vodičem, a ponekad se radi i o slučajnim posjetiteljima Škripa kod kojih je uvodna riječ o muzeju potaknula znatiželju i navela ih na odluku da saznaju nešto više o njegovom fundusu.

Vaučeri

Skupinama stranih turista smještenima u bračkim hotelima posjet muzeju unaprijed organiziraju i naknadno plaćaju velike turističke agencije. U 2016. godini Muzej otoka Brača je posjetilo 294 organiziranih skupina putem vaučera.

UKUPAN BROJ POSJETITELJA

Muzej otoka Brača je posjetilo 13.095 odraslih osoba, 1.534 djece, te 395 posjetitelja s pravom na besplatnu ulaznicu. U muzeju je do kraja 2016. godine bio ukupno **15.024** posjetitelja.

15. FINACIJE

15.1. Izvori financiranja

- RH 40%
- lokalna samouprava 40%
- vlastiti prihod 20%

15.2. Investicije

- Sanacija kule Radojković u sastavu muzejske zgrade 181.080,00 kuna (bez PDV-a)
- Rekonstrukcija tafelklaviera 69.500,00 kuna (bez PDV-a)
- Restauracija pramčanog kipa 24.000,00 kuna (autorski honorar neto)

16. OSTALE AKTIVNOSTI

16.2. Ostalo

Nastavno na iskazani interes Centra za kulturu Brač za stavljanje u muzejsku funkciju zgrade ruševne župske kuće u Škripu, sukladno prethodnim dogovorima Hvarsko-bračko-viške biskupije, Centra za kulturu Brač i Grada Supetra, Ministarstvo kulture RH finaciralo je izradu snimka postojećeg stanja ruševine. Uz dozvolu Hvarsko-bračko-viške biskupije i organizacijsku potporu CZK Brač i Grada Supetra, Hrvatski restauratorski zavod iz Zagreba načinio je snimak postojećeg stanja kao osnovnu podlogu za izradu nove dokumentacije neophodne za izradu cjelovitog plana obnove kuće i njezina stavljanja u muzejsku funkciju. Poštujući sve prethodne dogovore s biskupijom, odnosno Župom svete Jelene Križarice u Škripu, kao vlasnikom zgrade, ovom je dokumentacijom predviđena i obnova ruševne kućice koja se nalazi u neposrednoj blizini župske kuće, koja bi u konačnici služila kao prostor za župnika. Idejnim je projektom također predviđeno da se u župskoj kući, u sklopu prizemne multifunkcionalne dvorane, omogući i dogovorno korištenje ovog prostora za vjeronaučne potrebe. U nastavku posla na izradi projektne dokumentacije, uz dozvolu biskupa Slobodana Štambuka, ishodište je punomoć vlasnika nekretnine koja omogućuje da se na navedenoj nekretnini provedu arhivska, arheološka, konzervatorsko-restauratorska istraživanja, istraživanja tla i građevinske strukture, izradi sva potrebna projektna dokumentacija, izvede konstruktivna i građevinska sanacija, te konzervatorsko-restauratorski radovi.

Kulturno-turistička razglednica Škripa

U Muzeju otoka Brača u Škripu sniman je spot za pjesmu „Delmatska zemjo“ u izvedbi ženske klape „Neverin“ iz Kaštel Lukšića. Stihove je napisao Pjero Mirić rodom iz Škripa, a glazbu Duško Tambača. Ovaj glazbeni spot ujedno je i prava kulturno-turistička razglednica Škripa koju je pripremila Turistička zajednica Grada Supetra.